

ΣΥΝΕΝΤΕΥΞΕΙΣ

Πανεπιστήμιο
Κύπρου

Γραφείο Τύπου και
Δημοσίων Σχέσεων
Τομέας Προώθησης και
Προβολής

Τηλέφωνο: 22894304
Ηλ. Διεύθυνση: prinfo@ucy.ac.cy
Ιστοσελίδα: www.ucy.ac.cy/pr

Επιμέλεια συνέντευξης: Νεκτάριος Παρτασίδης

30 Οκτωβρίου 2019

Η ΚΥΠΡΟΣ ΣΤΗ ΜΕΤΕΞΕΛΙΞΗ ΤΗΣ ΕΡΕΥΝΑΣ ΤΟΥ ΣΥΜΠΑΝΤΟΣ ΚΑΙ ΤΗΣ ΑΞΙΟΠΟΙΗΣΗΣ ΤΗΣ ΓΙΑ ΤΟ ΚΑΛΟ ΤΗΣ ΑΝΘΡΩΠΟΤΗΤΑΣ

Παρότι νεότευκτο εκπαιδευτικό ίδρυμα, το Πανεπιστήμιο Κύπρου πορεύεται με κύριο στόχο την κατάκτηση ολοένα πιο υψηλών γνωσιολογικών οριζόντων στην έρευνα της δομής και εξέλιξης του Σύμπαντος και την αξιοποίηση των ευρημάτων και της καινοτόμας τεχνολογίας για επίλυση προβλημάτων της ανθρωπότητας. Στην πορεία αυτή, ο Καθηγητής του Πανεπιστημίου Κύπρου, ιδρυτής και επικεφαλής της Ομάδας του Εργαστηρίου Φυσικής Υψηλών Ενεργειών, Επιστημονικός Εκπρόσωπος στο CERN και μέλος της Ευρωπαϊκής Επιτροπής RECFA, προσβλέπει σε όλες τις δυνατές συνέργειες με άλλα Ιδρύματα του τύπου, ώστε να ενδυναμώσει την παρουσία της χώρας μας στα διεθνή επιστημονικά δρώμενα και να προσφέρει λύσεις στους τομείς της Έρευνας, της Ανώτατης Εκπαίδευσης και της Υγείας.

Στην πρόσφατη επίσκεψη της Αντιπροσωπείας της Ευρωπαϊκής Επιτροπής «RECFA» (Restricted European Committee for Future Accelerators) στην Πανεπιστημιούπολη στις 25 Οκτωβρίου 2019 για να παρακολουθήσει τις παρουσιάσεις διαφόρων επιστημόνων, είχαμε την ευκαιρία να συναντήσουμε κατ'ιδίαν τον κ. Ραζή για μια περαιτέρω συζήτηση.

1. Κύριε Ραζή, θα μπορούσατε να μας εξηγήσετε τι είναι η Ευρωπαϊκή Επιτροπή RECFA και το σκοπό της επίσκεψης στο Πανεπιστήμιο Κύπρου;

Η RECFA αποτελεί κλειστή υποεπιτροπή της ECFA (European Committee for Future Accelerators) που διενεργεί επισκέψεις στις χώρες Μέλη και στις υπό ένταξη χώρες του CERN και καταγράφει την πρόοδο που επιτελούν στους τομείς Φυσικής Υψηλών Ενεργειών, Πυρηνικής Φυσικής, Αστροσωματιδιακής Φυσικής και Κοσμολογίας, καθώς και σε μια σειρά από συναφείς τομείς εφαρμογών, όπως είναι οι Επιταχυντές, η Ιατρική Φυσική, τα Μαγνητικά Υλικά, τα Ραδιενεργά Ισότοπα, η Δοσιμετρία και Ασφάλεια και τα Δίκτυα Ισχυρών Υπολογιστών. Καταγράφει επίσης τα συστήματα εκπαίδευσης, τις συνθήκες εργασίας των ερευνητών όλων των βαθμίδων, τα συστήματα υποτροφιών και τα επίπεδα χρηματοδότησης της έρευνας στους ανωτέρω τομείς.

Η Κύπρος κατέχει καθεστώς Associate Member (με πορεία πλήρους ένταξης στο CERN) από τον Απρίλιο του 2016, μετά από 30χρονη επιτυχή παρουσία της Ομάδας μας στα πειράματα του CERN. Είχε λοιπόν τη

συμβατική υποχρέωση να καλέσει την Επιτροπή RECFA να μελετήσει το έργο της Κυπριακής επιστημονικής κοινότητας και να υποβάλει τα πορίσματά της στην Πολιτεία για περαιτέρω ενέργειες που θα υποβοηθήσουν την ανάπτυξη στους ανωτέρω τομείς και την πλήρη ένταξη της Κύπρου στο CERN.

2. Ποιοι είναι οι βασικοί στόχοι της ECFA και RECFA και πως συμβάλλουν στην ανάπτυξη της επιστημονικής γνώσης;

Βασικοί στόχοι της ECFA είναι: (α) ο μακροπρόθεσμος σχεδιασμός Ευρωπαϊκών εγκαταστάσεων για διεξαγωγή αξιόλογου ερευνητικού προγράμματος στη Φυσική Υψηλών Ενεργειών στα πλαίσια οικονομίας κλίμακας και των δυνατοτήτων σε διεθνή βάση (β) η ισορροπία στους ρόλους των διεθνών και εθνικών ερευνητικών εργαστηρίων και ανάμεσα στην έρευνα και εκπαίδευση στη Φυσική Υψηλών Ενεργειών (γ) η διασφάλιση επαρκών συνθηκών έρευνας με ισόρροπη διαχείριση των σχετικών εγκαταστάσεων.

Η Επιτροπή RECFA επιμελείται την παρακολούθηση της υλοποίησης των ανωτέρω στόχων και της Ευρωπαϊκής Στρατηγικής σε όλες τις χώρες Μέλη. Προφανώς, η πραγμάτωση των εν λόγω στόχων συμβάλλει ουσιαστικά στην ανάπτυξη της επιστημονικής γνώσης στους προαναφερθέντες τομείς και στην προώθηση μεγάλης γκάμας εφαρμογών για την επίλυση σημαντικών προβλημάτων της κοινωνίας. Ανάμεσά τους κύρια θέση κατέχουν η Ιατρική Φυσική (διαγνωστικό και θεραπευτικό επίπεδο), τα Δίκτυα Υπολογιστών, οι Τηλεπικοινωνίες, η Τεχνητή Νοημοσύνη, τα νέα Υλικά, η Εκπαίδευση κ.ά.

3. Πως σχετίζονται όλα αυτά με το CERN και ποιος είναι ο δικός σας ρόλος στα προγράμματα του CERN όπου συμμετέχετε;

Το CERN είναι το μεγαλύτερο ερευνητικό εργαστήριο στον κόσμο και το πιο εξειδικευμένο στην περιοχή της Φυσικής Υψηλών Ενεργειών, τους επιταχυντές, την κρυογενική, τα σύγχρονα ανιχνευτικά συστήματα και τα δίκτυα ηλεκτρονικών υπολογιστών, δηλ. στα γνωστικά αντικείμενα που επιμελείται η ECFA και η RECFA. Τα Μέλη των Επιτροπών αυτών εργάζονται στους τομείς έρευνας που καλλιεργούνται στο CERN, επομένως η συσχέτιση είναι άμεση.

Όσον αφορά στο δικό μου ρόλο, από το 1986 διεξάγω έρευνα στο CERN με τους συνεργάτες μου, επικεντρωνόμενος κυρίως στην αναζήτηση νέας φυσικής και σωματιδίων πέρα από το Καθιερωμένο Πρότυπο. Ως Scientific Delegate της Κύπρου στο CERN και μέλος των Ευρωπαϊκών Επιτροπών ECFA και RECFA, βλέπω το ρόλο μου σήμερα με μεγαλύτερες ευθύνες, φιλοδοξώντας να συμβάλω στη δημιουργία καλύτερων συνθηκών για τη νέα γενιά ερευνητών: Στην Κύπρο υπάρχει έλλειψη κρίσιμης μάζας ερευνητών, φυγή προς το εξωτερικό (brain drain), έλλειψη υποδομών και υποτροφιών ικανοποιητικού επιπέδου χρηματοδότησης, και άλλα θέματα όπου πρέπει να εφαρμόσουμε ριζικές λύσεις. Δεν είναι εύκολα τα πράγματα για μια μικρή χώρα, καλές ιδέες όμως υπάρχουν και η Πολιτεία πρέπει να συνδράμει να τις υλοποιήσουμε.

Παράλληλα, είμαι περήφανος που συμμετέχω στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή RECFA και στη διεθνή ομάδα του European Strategy Group, η οποία θα αποφασίσει σύντομα τη νέα στρατηγική που θα ακολουθήσει η Ευρώπη στη Σωματιδιακή Φυσική, με την κατασκευή νέων επιταχυντών που θα καλύψουν τις επιστημονικές αναζητήσεις των νέων γενεών ερευνητών μέχρι το 2080! Η Κύπρος πρέπει να είναι παρούσα στις σημαντικές αυτές εξελίξεις.

Scientific Delegate στο CERN.

4. Ποιοι είναι οι επιστημονικοί σας στόχοι ή και προσδοκίες για την Κοινή Επιτροπή Κύπρου-CERN την οποία υπηρετήσατε κατά την πορεία ένταξης της Κύπρου στο CERN;

Η σύσταση Κοινής Επιτροπής Κύπρου-CERN έγινε ως πρακτική υποβοήθησης της ομαλής εισχώρησης της χώρας μας στο διεθνή αυτό Οργανισμό. Στην Επιτροπή αυτή υπηρετήσα από το πόστο του Προέδρου στο στάδιο εισδοχής μας ως Associate Member και σήμερα ως

Οι προσδοκίες όλων των μελών της Επιτροπής είναι να αυξήσουμε την κρίσιμη μάζα ερευνητών από την Κύπρο στο επιστημονικό πρόγραμμα του CERN, καθώς και το ύψος του σχετικού κονδυλίου. Με περισσότερους επιστήμονες διαφόρων ειδικοτήτων θα δυναμώσουν τα πεδία συνεργασίας με το CERN, καθώς και το φάσμα εφαρμογών που μπορούν να υποστηριχτούν σε πρακτικό επίπεδο. Στόχος είναι η μεγαλύτερη προβολή της Κύπρου στο διεθνές επιστημονικό γίγνεσθαι και η μεταφορά τεχνογνωσίας σε διάφορους τομείς πέρα από τη Φυσική Υψηλών Ενεργειών. Αυτά θα δώσουν την ευκαιρία διεκδίκησης περισσότερων θέσεων εργασίας και τη διεξαγωγή Συνεδρίων, Ημερίδων και Summer Schools στην Κύπρο, με όλα τα δυνατά ωφέληματα. Με 1-2 συνέδρια στην Κύπρο, μερικές κατασκευές μαγνητών από Κυπριακή εταιρεία και 6 εργοδοτούμενους στο CERN, τα έξοδα της ετήσιας συνδρομής για το 2019 καλύφθηκαν ήδη, οπότε η δυναμική στον τομέα αυτό είναι μεγάλη.

5. Ένα καταληκτικό σας σχόλιο, κ. Ραζή.

Πέρα από τα πειράματα που διεξάγουμε στο CERN με εξαιρετικά αποτελέσματα, θεωρώ υποχρέωσή μου να προσφέρω και στην Ιατρική Φυσική όπου υπάρχει άμεση συνάφεια με τη Φυσική Υψηλών Ενεργειών. Με τη συνεργάτιδά μου Δρα Δημοβασίλη έχουμε συντάξει ένα Business Plan για εγκατάσταση Κυκλοτρονίου στην Κύπρο, για παραγωγή ραδιοϊσοτόπων, και PET-CT για διαγνωστικούς σκοπούς. Σύντομα θα μιλήσουμε και για ένα σημαντικό έργο για θεραπευτικούς σκοπούς, με τη χρήση ακτινοβολίας πρωτονίων για σοβαρές ασθένειες όπως ο καρκίνος και οι εκφυλιστικές ασθένειες του εγκεφάλου.

Επιμέλεια συνέντευξης:

Νεκτάριος Παρτασιδης, Ειδικός Επιστήμονας Υποστήριξης Έργου
Γραφείο Τύπου και Δημοσίων Σχέσεων